

Scenariusz edukacyjny dla klas 1-3: NOWA RZEŻBA DLA MIASTA

Problematyka:; detale i ich wartość historyczna; sposób postrzegania miasta i jego historii poprzez dziedzictwo materialne.

Słowa kluczowe: detal architektoniczny, elewacja, otwór okienny, płaskorzeźba, zdobienia, przebudowa, bryła, nawiązania, drzwi, rzeźba.

Cele: oswojenie z terminami i zagadnieniami w rozmach o architekturze; uwrażliwienie na piękno i wartość detalu architektonicznego; inspirowanie do szacunku dla dziedzictwa materialnego; zachęcanie do dyskusji o oczekiwaniach wobec przestrzeni publicznej.

Metody pracy: aktywizujące (burza mózgów, burza pytań), problemowe, pokazowe (obserwacja w terenie), czynne (samodzielne doświadczenia).

Formy pracy: zbiorowa, zespołowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne: ścieżka dydaktyczna wycieczki z wyznaczonymi punktami obserwacji i dyskusji; materiały z recyklingu (tulejki i rolki papierowe, kolorowy papier, małe i większe pudełka), farby plakatowe w podstawowych kolorach, pędzle, bibuła, duże ilości plasteliny – bloki, kawałki tektury jako podkładki; klej, nożyczki, taśma dwustronna.

Czas trwania: spacer (40 min) + działania twórcze (70 min).

Dodatkowe źródła:

Zdjęcia rzeźb plenerowych:

https://polska-org.pl/8284286,Sieradz,Rzezby_plenerowe.html

Rozmieszczenie rzeźb:

<http://sieradzkiepomniki.blogspot.com/2015/08/rzezby-na-placu-wojewodzkiem.html>

Przebieg zajęć

Trasa wycieczki – wybrane punkty	I. Wycieczka Wprowadzenie: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalenie krótkiego kontraktu współpracy podczas wycieczki (3-4 zasady wyłonione metodą burzy mózgów; zebrane przez osobę Prowadzącą, np. chodzenie zwartą grupą; słuchanie się nawzajem; przestrzeganie zasad ruchu drogowego) 2. Krótka rozmowa o architekturze: Czym jest architektura? Czego dotyczy? Jak wkracza w nasze życie? Jak się zmienia?
-------------------------------------	--

	<p>Kto i co decyduje o tym, jak wygląda budynek? Jakie treści może przekazywać? (badamy zasoby i kompetencje uczestników; prowokujemy myślenie pytajne; podsuwamy podstawową terminologię: kamienica, dom, budynek mieszkalny, użyteczności publicznej, front, elewacja, prześwit bramowy, detal architektoniczny, zdobienie itp.)</p>
	<p>Trasa wycieczki obejmuje drogę od kościoła farnego przy ul. Kolegiackiej 11 do Placu Wojewódzkiego.</p> <p>Po drodze warto zwracać uwagę na charakterystyczne detale, np. latarenki umieszczone na rogach ulic i domach.</p>
<p>Kościół farny, ul. Kolegiacka 11</p>	<p>Zatrzymujemy się przed frontem kościoła.</p> <p>Co wiecie o historii tego budynku? Co powiedzielibyście o nim od razu, nie mając żadnej wiedzy? Jaka jest bryła tego budynku? Jak wygląda jego elewacja? Jak front budynku? Czy jest coś, co zwraca Waszą uwagę? A może coś tutaj nie pasuje? Co Was dziwi?</p> <p>Zbierając obserwację, podkreślamy wnioski o dość „kolażowym” jego charakterze. Pierwsza murowana świątynia została wzniesiona dawno temu, kiedy większość Polski nie miała murowanych budowli, tylko drewniane grody bądź chaty (za czasów Kazimierza Wielkiego). Wiąże się to z historią Sieradza, jednego z najstarszych miast w Polsce. Zaznaczamy, że Sieradz miał swoje lepsze i gorsze okresy, generalnie – czasy jego świetności z etapu początku państwowości Polski nigdy nie wróciły. Swój lepszy czas Sieradz miał w XIX wieku (w przybliżeniu – kiedy rozwijała się Łódź – jako miasto) oraz w II poł. XX wieku, kiedy stał się stolicą województwa (i pojawiły się różne ważne urzędy).</p> <p>Historia kościoła obejmuje liczne przebudowy, remonty, prace, które zmieniały co rusz jego wygląd, co częściowo widać po bryle i elewacji budynku. Sporo elementów było „doklejanych” czy przebudowanych w kolejnych etapach. Zwracamy uwagę na nietypowe elementy: wmurowane kule armatnie z najazdu szwedzkiego, pociski z czasów I wojny światowej czy fragment odrzwi zamku sieradzkiego. Podkreślamy, że to „żywa” historia. Wszystko to, co widzieliśmy może nam „opowiedzieć” jakąś historię.</p>
<p>Plac Wojewódzki</p>	<p>Na placu znajduje się 6 obiektów:</p>

<p>- rzeźby</p>	<p><i>Wierzby</i> (na rogu ul. Kościuszki i Placu) <i>Łokietek</i> (w środku zachodniej części Placu) <i>Macierzyństwo</i> (w części wschodniej) <i>Lwy</i> (przy budynku Starostwa Powiatowego) <i>Muzykanci</i> (przy budynku DH Hermes) <i>Korale</i> (między budynkiem Starostwa i Sądem)</p> <p>Docierając na Plac Wojewódzki zmierzamy w kierunku rzeźby <i>Łokietek</i>. Zatrzymując się w pobliżu rzeźby, prosimy o przyjrzenie się Placowi.</p> <p>Jaką nazwę nosi ten plac? Dlaczego? Co może znajdować się tutaj interesującego? Jakie sprawia na Was wrażenie? Co Was dziwi?</p> <p>Zbierając obserwacje, podkreślamy, że ten dość obszerny plac skupia wokół siebie ważne urzędy i instytucje (urząd miasta, sąd, starostwo). Jego nazwa wiąże się z tym, że kiedy w II połowie wieku Sieradz stał się siedzibą województwa – awansował to grona „ważnych” miast. Nazwa podkreśla więc istotny moment w historii miasta. Ale nie tylko ona.</p> <p>Kierujemy się ku rzeźbie <i>Łokietek</i>, prosząc o przyjrzenie się bryle</p> <p>Co widzicie? Jak byście opisali wygląd tej rzeźby? Z kim wam się kojarzy? Kto to może być? Dlaczego taka osoba ma tutaj swój pomnik? Jakie wrażenie sprawia na Was ta rzeźba?</p> <p>Podsumowując wypowiedzi zwracamy uwagę na opis atrybutów – masywna bryła z kamienia, sprawa wrażenie mocy i dostojeństwa. Z tej imponującej skały wyrasta – oblicze, wąsate i koronowane. To Władysław Łokietek, król Polski, którego 700. rocznica koronowania, mija w roku 2020. Rzeźba ta nie bez powodu znajduje się w tym miejscu, w Sieradzu:</p> <p>Dawno temu, księstwo sieradzkie było pierwszym księstwem samodzielnie zarządzanym przez Łokietka. To w Sieradzu Władysław bronił się przed czeskim napadem (kiedy czeski król ogłosił się królem Polski). To tu odbył się zjazd, podczas którego zdecydowano, że Łokietek obejmie władanie nad całym krajem – i przeszedł on do historii, jako ten, który zjednoczył wówczas rozbitą i podzieloną Polskę.</p> <p>Zwracamy uwagę na wszystkie wypowiedzi wartościujące wygląd rzeźby (częste zarzuty, że pomnik jest nieczytelny,</p>
------------------------	---

	<p>„szary”, nie rzuca się w oczy) – nie oceniając ich, a dopytując jakie są oczekiwania wobec rzeźb i pomników. I z czego to wynika.</p> <p>Przechodzimy pod rzeźby <i>Macierzyństwo</i> i <i>Lwy</i> (ew. i pod inne, znajdujące się na placu). Rozmawiamy o wrażeniach:</p> <p>Co przedstawia rzeźba? Dlaczego w taki sposób? Jakie wrażenia sprawia? Po co tutaj się znajduje? Co Was dziwi? Co Wam się podoba? Jakie inne rzeźby zaproponowałibyście, aby stanęły na tym Placu?</p> <p>Podsumowując wypowiedzi (i nie oceniając ich) zwracamy uwagę, że w momencie, kiedy powstał ten plac (kiedy Sieradz awansował do grona miast wojewódzkich) – zbudowano cały kompleks budynków urzędowych. Ale architektura była powściągliwa i dość surowa. Aby ocieplić wygląd tego placu – postanowiono zorganizować konkurs na rzeźby. Zbieramy wnioski dotyczące oczekiwań dzieci wobec tego, jak „powinna” wyglądać rzeźba, podkreślając różnorodność oczekiwań.</p>
	<p>II. Działania twórcze. Nowa rzeźba dla miasta</p> <p>Rozpoczynając część warsztatową zwracamy uwagę na to, co zaobserwowaliśmy podczas spaceru.</p> <p>Jakie historie zapisane są w miejscach, które widzieliśmy? Czyje „ślady” widzieliśmy? Czyje historie poznawaliśmy? Co zapamiętaliście o swoim mieście? Co Was zdziwiło? Co Was zaskoczyło?</p> <p>Przypominamy informacje o tym, że Sieradz to miasto mające długą historię. Było jednym z pierwszych miast w Polsce, choć w dużej mierze tego nie widać na pierwszy rzut oka (większość śladów dawnych czasów nie przetrwała albo jest niewidoczna). Sieradz miał swoje momenty świetności i ich ślady są na różne sposoby obecne w mieście.</p> <p>Zapraszamy grupę do zabawy, związanej z ich wrażeniami. Ogłaszamy konkurs na „nową rzeźbę” dla Sieradza – nagrodzone prace mają stanąć na Placu Wojewódzkim.</p> <p>Czego Wam brakowało na tym Placu? Co byście tam zmienili?</p>

	<p>Kto albo co może mieć tam swój pomnik? Jak on może wyglądać?</p> <p>Dzielimy grupę na 4-5 osobowe zespoły. Każdy zespół ma do dyspozycji rozmaite materiały z recyklingu (tulejki i rolki papierowe, kolorowy papier, małe i większe pudełka, farby plakatowe w podstawowych kolorach, bibułę karbowaną oraz duże ilości plasteliny – bloki, kawałki tektury jako podkładki). Zadaniem każdego zespołu jest przedyskutowanie jaka rzeźba powinna powstać na Placu, komu (lub czemu) powinna być poświęcona, jaka będzie jej forma. Finalnym zadaniem zespołu jest stworzenie prototypu.</p> <p>Zwracamy uwagę na komfort pracy, w której wszyscy dyskutują i uzgadniają swoje pomysły, bez oceniania i ich wartościowania.</p>
Podsumowanie	<p>Prezentujemy wspólnie prace. Prosimy o omówienie tego, co zwraca uwagę, co zaskakuje, co jest wartościowe w projektach, które powstały.</p> <p>Czy pojawiały się jakieś inspiracje z odwiedzonych miejsc? Jakie ukryte znaczenia odkryliśmy w rzeźbach? Co nas zdziwiło?</p> <p>Warto docenić oraz upublicznić wartościowe pomysły i efekty – by dowartościować zaangażowanie zespołu w dyskusję o przestrzeni publicznej.</p> <p>Swobodna rozmowa na zakończenie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Co Was zaskoczyło? 2. Jak będziecie teraz patrzeć na miasto? 3. Co zapamiętaliście z naszego spotkania?